

Sygn. akt I ACz 1036/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Józef Wąsik (spr.)

Sędziowie: SA Robert Jurga

SA Sławomir Jamróg

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2015 roku w Krakowie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa E. M.

przeciwko: A. P., Z. P.

o ustalenie

na skutek zażalenia pozwanych na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt I C 1114/14

w przedmiocie zabezpieczenia

postanawia:

1. odrzucić zażalenie pozwanych skierowane przeciwko rozstrzygnięciu zawartemu w pkt. II zaskarżonego postanowienia,

2. w pozostałym zakresie zażalenie oddalić.

Sygn. akt I ACz 1036/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie udzielił zabezpieczenia powództwa poprzez wpis ostrzeżenia w dziale III ksiąg wieczystych o toczącym się procesie przed Sądem Okręgowym w Krakowie w sprawie z powództwa E. M. przeciwko A. P. i Z. P. o ustalenie nieważności umowy z dnia 31 stycznia 2011 r., sporządzonej przed notariuszem K. W. (Rep.(...)) rozwiązującej przedwstępną umowę sprzedaży oraz sprzedaży udziału w wysokości 1/2 części we własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położoną w K. przy ulicy (...), objętej księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Podgórze w Krakowie, Wydział IV Ksiąg Wieczystych (pkt I), a w pozostałej części wniosek powoda oddalił (pkt II).

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie, Sąd pierwszej instancji uznał, że wniosek o zabezpieczenie powództwa zasługuje na uwzględnienie, analiza twierdzeń zawartych w pozwie w zestawieniu z dołączonymi doń dokumentami prowadziła bowiem do wniosku, iż powód uprawdopodobnił swoje roszczenie. Na potrzeby postępowania zabezpieczającego przedstawione przez niego fakty i dokumenty są więc wystarczające do udzielenia zabezpieczenia, co nie przesądzało oczywiście o ostatecznej zasadności jej roszczenia. W ocenie Sądu Okręgowego przyjąć również należało, iż powód ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem w sytuacji zbycia czy obciążenia przedmiotowej nieruchomości, wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia (o ile zapadłoby orzeczenie zgodne z żądaniem powoda) byłoby niemożliwe lub poważnie utrudnione. W zakresie sposobu zabezpieczenia Sąd uznał, iż wpisanie w dziale III księgi wieczystej (...) ostrzeżenia o toczącym się procesie jest wystarczające i w pełni zabezpiecza interesy powoda, nie będąc jednocześnie

nadmiernie dolegliwym dla obecnych właścicieli nieruchomości, nie powoduje jakiegokolwiek uszczerplenia ich majątku, eliminując jedynie możliwość niezaspokożenia roszczenia powoda w razie ewentualnego uznania tego roszczenia za zasadne w orzeczeniu kończącym sprawę.

Pozwani wywiedli zażalenie na powyższe postanowienie w całości, domagając się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku powoda o zabezpieczenie, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Pozwani zarzucili zaskarżonemu orzeczeniu:

- obrazę przepisu art. 730(1) § 1 k.p.c., poprzez dokonanie zabezpieczenia powództwa pomimo braku uprawdopodobnienia roszczenia przez powoda i pomimo sprzeczności jego twierdzeń z zasadami logiki i doświadczenia życiowego,
- art. 233 k.p.c. poprzez uznanie twierdzeń powoda za logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, w stopniu czyniącym jego roszczenie prawdopodobnym, pomimo iż twierdzenia powoda są całkowicie pozbawione logiki i sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego,
- brak wskazania twierdzeń powoda i okoliczności sprawy, które Sąd pierwszej instancji uznał za „uprawdopodobniające” żądanie pozwu w zakresie stwierdzenia nieważności umowy.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanych powód wniósł o jego nieuwzględnienie i utrzymanie zaskarżonego orzeczenia w mocy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie pozwanych jest częściowo niedopuszczalne, w pozostałym zaś zakresie bezzasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Pokrzywdzenie orzeczeniem (gravamen) jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka (vide: uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., sygn. III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108). Żalący nie mają zaś interesu prawnego w kwestionowaniu pkt. II skarżonego orzeczenia, bowiem jest ono dla nich w całości korzystne, zatem środek odwoławczy skierowany przeciwko temu rozstrzygnięciu podlega odrzuceniu przez Sąd Apelacyjny, w sytuacji kiedy nie uczynił tego Sąd Okręgowy, stosownie do art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W zakresie w jakim jest dopuszczalne, zażalenie pozwanych nie zasługuje natomiast na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 730¹ § 1 k.p.c. przesłanki zasadności żądania udzielenia zabezpieczenia (podstawy zabezpieczenia) obejmują uprawdopodobnienie istnienia roszczenia oraz interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia. Obie powyższe przesłanki muszą być co do zasady spełnione kumulatywnie. Co istotne, postępowanie zabezpieczające stanowi przyspieszone, odformalizowane postępowanie, w ramach którego wymagane jest nie udowodnienie, lecz uprawdopodobnienie istnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu i interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, a zatem zgodnie z art. 243 k.p.c. nie jest konieczne zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym. Odformalizowany charakter uprawdopodobnienia wymaganego na potrzeby udzielenia zabezpieczenia roszczenia rzutuje na sposób oceny materiału dowodowego zaoferowanego na etapie składania wniosku o udzielenie zabezpieczenia. Co przy tym istotne, jako iż postępowanie zabezpieczające nie dotyczy rozstrzygnięcia meritum sprawy, Sąd rozpatrujący sprawę opiera się na ocenach dokonywanych prima facie. Dlatego należy przyjąć, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli na pierwszy rzut oka, tj. bez głębszego wnikania we wszystkie możliwe aspekty faktyczne i prawne sprawy, istnieje szansa - w świetle przytoczonych przez wnioskodawcę twierdzeń faktycznych popartych dowodami lub środkami niebędącymi dowodami w rozumieniu kodeksu postępowania cywilnego - że przysługuje ono uprawnionemu. Odformalizowany charakter uprawdopodobnienia roszczenia skutkuje zatem brakiem konieczności przedstawienia niepodważalnych dowodów.

Zważając na powyższe należy stwierdzić, iż Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny w zakresie wystąpienia przesłanek zabezpieczenia w okolicznościach niniejszej sprawy. Za chybiony uznać należało zatem podniesiony przez pozwanych zarzut naruszenia art. 730(1) k.p.c. i art. 233 k.p.c., a także zarzut braku wskazania przez Sąd pierwszej instancji okoliczności uprawdopodobniających istnienie dochodzonego przez powoda roszczenia. Podany przez powoda w treści pozwu przebieg zdarzeń, który skutkował utratą przez niego prawa własności udziału w wysokości 1/2 we własności lokalu położonego w K. przy ul. (...), świadczy bowiem zdaniem Sądu Apelacyjnego, iż zawarta pomiędzy stronami umowa sprzedaży w rzeczywistości mogła mieć charakter jedynie pozorny, na co niewątpliwie wskazywać może fakt zamieszkiwania powoda w Przytulisku(...)w okresie od dnia 8 października 2011 r. do dnia 12 lipca 2012 r. (k. 13 w aktach sprawy), tj. zaledwie kilka miesięcy po przeprowadzeniu z pozwanymi spornej transakcji na kwotę 200 tys. zł, co może sugerować, iż powód faktycznie nie otrzymał należnego wynagrodzenia z tytułu zawarcia przedmiotowej umowy. Wbrew zarzutom żalących przedstawiony przez powoda przebieg wypadków jest przy tym co najmniej prawdopodobny, a opis zdarzenia zaprezentowany został zdaniem Sądu Apelacyjnego w sposób na tyle spójny i logiczny, iż w zestawieniu z zawartymi w aktach sprawy dokumentami na obecnym etapie postępowania dawał Sądowi Okręgowemu uzasadnioną podstawę do pozytywnego rozpoznania wniosku powoda o udzielenie zabezpieczenia.

Nadto na podstawie niewadliwych ustaleń poczynionych przez Sąd pierwszej instancji na etapie badania przesłanek zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia należało przyjąć, że brak zabezpieczenia może w rezultacie stać na przeszkodzie osiągnięciu celu przedmiotowego postępowania, a to w szczególności w przypadku dokonania dalszego zbycia przedmiotowej nieruchomości na rzecz osoby trzeciej lub jej obciążenia.

Brak przy tym podstaw dla uznania, aby ustanowiony sposób zabezpieczenia stanowił nadmierną uciążliwość dla pozwanych, godząc nadmiernie w ich interes ekonomiczny. W okolicznościach sprawy udzielenie zabezpieczenia w postaci wpisu ostrzeżenia w księdze wieczystej nieruchomości nie stanowi bowiem w przekonaniu Sądu Apelacyjnego obciążenia uczestników postępowania ponad miarę. Z punktu widzenia powoda udzielenie zabezpieczenia w postaci orzeczonej w zaskarżonym postanowieniu stanowi natomiast gwarancję, że w przypadku ewentualnego wyzbycia się przez pozwanych majątku, interes powoda będzie zabezpieczony wobec jej potencjalnych, nowych właścicieli.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił zażalenie pozwanych działając na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.